

výjimečným ustanovením druhého odstavce § 70 j. n. přímo vyloučena, když právě po dobu manželova pobytu v cizině a právě z jeho podnětu má manželka svůj samostatný obecný soud v tuzemsku. Že toto výjimečné ustanovení zákona nepřipouští obdobné použití na případy opačné, odůvodnil již rekursní soud přiléhavě a správně.

Čís. 11415.

Přípustnost pořadu práva pro nárok na náhradu škody proti státu, ježto se nepostaral jako používatel domu (kasáren) propůjčeného mu obcí o dostatečné zajištění brány domu. Nejde tu o příslušnost krajského civilního soudu v Praze podle zákona ze dne 2. listopadu 1918, čís. 4 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 20. února 1932, Rv I 2045/30.)

Žalobkyně byla zasažena vichrem vyvrácenou bránou kasáren v Ch., jež byla vlastnictvím žalované obce Ch. a jež užíval spolužalovaný vojenský erár. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně náhrady škody jednak na obci Ch., ježto se jako vlastnice kasáren nepostarala o to, by náležitým opatřením bylo zabráněno vylomení brány, jednak na vojenském eráru, poněvadž se jako uživatel (nájemník) nepostaral o správné zasazení uzavíracího háku. **P r o c e s n í s o u d** (krajský soud v Ch.) uznal žalobní nárok po právu proti vojenskému eráru, nikoliv však proti obci Ch. K odvolání žalovaného vojenského eráru **o d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil a uvedl v otázce, o níž tu jde, v **d ů v o d e c h**: Zmatečnost podle § 477 čís. 3 c. ř. s. spatřována jest v tom, že jest tu nepřislušnost soudu ani prorogací neodstranitelná, poněvadž prý jde o nárok proti státu, k jehož projednání ustanoven jest zákonem ze dne 2. listopadu 1918, čís. 4 sb. z. a n. výlučně krajský civilní soud v Praze. Jest sice pravda, že příslušnost tohoto soudu stanovená citov. zákonem je výlučná a že by k ní i z úřadu musilo býti přihlédnuto, třebaže finanční prokuratura nepřislušnost tu v řízení před prvou stolicí nenamítala, avšak citovaný zákon vztahuje se jen na ony nároky proti státu, které jsou vyvozovány z právního poměru veřejnoprávního. Tomu v souzeném případě tak není, neboť žalobní nárok jest uplatňován z poměru soukromoprávního jako náhrada za škodu způsobenou žalobkyní tím, že se čsl. stát jako používatel domu obcí mu propůjčeného nepostaral o dostatečné zajištění železné brány do tohoto domu vedoucí, a proto pro projednání tohoto sporu byl krajský soud v Ch. příslušný z důvodu § 93 j. n. i pokud jde o čsl. erár, který byl žalován jako společník spolužalovaného města Ch., ohledně něhož soudní příslušnost založena byla nesporně §§ 65 a 74 j. n. Neprávem proto též vytýká odvolání napadenému rozsudku nesprávné právní posouzení v tom směru, že přes ustanovení § 92 ústavní listiny uznal v souzeném případě na ručení státu, ačkoliv prý jde o škodu způsobenou výkonem vojenských,

tudíž veřejných orgánů, za něž ručení státu dosud zákonem není stanoveno, takže jde o nárok na pořad práva vůbec nepatřící. V tomto bodu souhlasí odvolací soud s právním názorem soudu první stolice, že se § 92 úst. listiny vztahuje jen na ručení za protizákonný výkon »veřejné moci«, nikoli však na ručení za škodu způsobenou státem, pokud se týče jeho orgány, jakožto nositeli soukromých práv v rámci hospodářské správy. Čsl. stát obdržev od obce Ch. k používání dům jako jeho držitel a uživatel, t. j. jako nositel tohoto soukromého práva, převzal tím i určité z něho plynoucí soukromoprávní povinnosti, a mezi jiným i povinnost bezpečným způsobem postarati se o zajištění železných vrat v domě tom se nalézajících. Že tohoto domu použil čsl. stát k ubytování vojska jako kasáren a že k obstarávání a zastávání příslušných práv a povinností neustanovil jinaké civilní orgány, jest pro posouzení vedlejší a bezvýznamné, ana žalobkyně neodůvodňuje nárok na náhradu škody tím, že čsl. vojíni u výkonu veřejné moci vojenské jí škodu způsobili, nýbrž tím, že se stát jako uživatel po případě nájemce domu nepostaral o řádné a dostatečné opatření vrat, jimiž byla způsobena škoda.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, mimo jiné z těchto

důvodů:

Odvolací soud odůvodnil zcela správně, proč uplatňovaná zmatečnost podle č. 3 § 477 c. ř. s. není opodstatněna, tak že stačí odkázati na jeho případné důvody a k vyvrácení vývodů dovolání dodati toto: Správně uvedl již odvolací soud, že se zákon ze dne 2. listopadu 1918, č. 4 sb. z. a n. vztahuje jen na nároky vyvozované z poměru veřejnoprávního (srov. na př. rozhodnutí č. 172, 524, 1741, 5039 sb. n. s.). V tomto případě nejde o nárok veřejnoprávní, při němž by šlo o poměr podřízeného člena k nadřízenému svazu, nýbrž jde o poměr koordinovaných právních podmětů a žalobní nárok na náhradu škody netkví v právu veřejném, nýbrž v soukromém. Platí tu tedy předpisy 30. hlavy všeobecného občanského zákoníka, zejména také předpis § 1338 obč. zák. (srov. na př. také rozhodnutí č. 10.255 sb. n. s.). Lhostejný jest pro souzenou rozepři právní poměr mezi obcí Ch. a žalovaným státem a jest pro práva žalobkyně nerozhodné, z jakého právního důvodu stát jest držitelem a uživatelem kasáren, zejména, že mu budova kasárenská byla přidělena na základě ubytovacího zákona z 11. června 1879, č. 93 ř. zák. Rozhodné jest jen, že žalobkyně uplatňuje svůj nárok proti státu jakožto uživateli budovy a že stát jakožto uživatel má právě tak jako osoba soukromá učiniti všechna opatření, by z jeho držby a z užívání budovy třetí osoby nepřišly ke škodě. Zabezpečení brány kasárenské budovy, by chodci podél ní jdoucí ke škodě nepřišli, nenáleží zajisté k úkonům veřejné služby, jak se dovolání snaží docíliti, nýbrž do oboru obstarávání hospodářských věcí vojenské správy jakožto uživatele budovy. Strážní služba vojenská — na kterou dovolatel poukazuje — jest ovšem veřejnoprávní činností, ale, pokud byli členové vojenské stráže pověřeni otvíráním, zavíráním a zabezpečováním kasárenských vrat, ne-

vykonávali úkony vrchnostenské moci státní, nýbrž úkony správy budovy, jakoby je vykonával vrátný-civilista, zejména ana podle zjištění prvního soudu nebyla ve strážních předpisech uložena stráž povinnost k otvírání a k zajištění vrat, takže bylo přenecháno dobrému zdání strážce, jaké opatření se má státi. Z toho, co uvedeno, vyplývá, že nejde o škodu způsobenou žalobkyni nezákonným výkonem veřejné moci, takže se na tento případ nehodí ani § 92 úst. listiny.

Čís. 11416.

Zákon ze dne 12. prosince 1923, čís. 3 sb. z. a n. na rok 1924 chrání jen spotřebitele proti tomu, by nebyli poškozováni premiovými obchody.

(Rozh. ze dne 20. února 1932, Rv I 4/31.)

Žalovaný obchodník koupil od žalující firmy cukrovinky. Jako premii měl dostati velkou reklamní skříň na cukrovinky a dva kávoměry. Žalovaný zboží včas neodvolal a proti žalobě o zaplacení kupní ceny namítl mimo jiné, že jde o nicotný premiový obchod. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Neobstojí námitka žalovaného opírající se o předpis §§ 1 a 2 zák. ze dne 12. prosince 1923 čís. 3 sb. z. a n. z roku 1924, který platil v době uzavření smlouvy, o niž tu jde, byv zrušen ustanovením § 54 zák. proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927 čís. 111 sb. z. a n. a to dnem 28. ledna 1928. Podle zákona čís. 3/1924 jsou premiové obchody s předměty denní potřeby zakázány. Premiovými obchody rozumějí se obchody, při nichž se nabízejí nebo prodávají předměty s poukazem na odměnu, která jest předmětům připojena, ať již jako peníze, jiná věc nebo známka k odběru premie oprávnující. U obchodů premiových jde tedy o využitkování náklonnosti obecnstva k uzavírání smluv, při nichž kromě zboží má se mu dostati bez námahy jisté výhody pokud se týče odměny, již se mu u jiného zboží téhož nebo podobného druhu nedostane. Za premiový obchod nelze proto podle názoru odvolacího soudu pokládati smlouvu, podle níž se každému odběrateli určitého zboží slíbí zvláštní odměna mající ráz slevy z účtované ceny (rabat), ať se již sleva poskytne v penězích neb v jiných předmětech; neboť poskytnutí takovéto výhody opírá se o dávnou zvyklost. V souzeném případě jest nesporné, že se žalující strana zavázala při ujednání objednávky zboží dodati žalovanému dva kávoměry a ležatou niklovou skříň, a jest zjištěno, že při sjednání obchodu poskytne žalující strana každému kupiteli podle jeho volby buď slevu z tržní ceny až do 5% podle velikosti objednávky aneb reklamní předměty, jejichž cena jest pak zakalkulovaná v tržní ceně za zboží. Z toho plyne, že objednávka, o niž tu jde, není premiovým obchodem, ježž má zákon na zřeteli, an žalovaný na místě obvyklé slevy z tržní ceny v penězích obdržel ekvivalent pozůstávající z reklamních a pro provoz obchodu vhodných předmětů, — a že se ani nepřičí dobrým